

Kinderopvang Nederland onderzoekt hoe goed ze het doet

'Ik zie de camera inmiddels niet meer'

Gefilmd worden vond Suzanne Guijt (24) geen probleem. Geobserveerd worden, dat was wel wennen. Suzanne is pedagogisch medewerker op de dreumes-peutergroep van kinderdagverblijf de blauwe panda (skon) in Santpoort.

'Ik vind het ontzettend goed dat zo'n kwaliteitsonderzoek wordt gedaan, omdat het een check is om te zien hoe we met kinderen omgaan. Maar eerlijk gezegd denk ik dat we het al hartstikke goed doen. Mijn collega's en ik hebben veel geleerd van de video-interactiebegeleiding die we krijgen. De eerste keer dat ik werd gefilmd, vond ik dat erg spannend. Ik had me voorgenomen om te doen alsof de camera er niet was, maar dat was moeilijk. Het was raar om mezelf terug te zien. Nu weet ik dat videobegeleiding bedoeld is om te kijken wat

we goed doen, en niet wat we fout doen. Ik kom altijd blij van zo'n evaluatie, waarbij we de beelden terugkijken, terug. Want dan zie ik hoe groot mijn invloed op de kinderen is. Als ik lach, lachen zij ook. Inmiddels zie ik de camera ook echt niet meer, en de kinderen vinden het ook heel gewoon. Voor dit kwaliteitsonderzoek werd er behalve gefilmd ook geobserveerd. Dat vond ik wel spannend. Het filmen werd door collega's gedaan, maar het observeren gebeurde door een student. Gelukkig kon ik dat gevoel, die spanning, na de eerste vijf minuten loslaten. En ik denk dat het wel goed zit. Door de videobegeleiding heb ik geleerd te benoemen wat ik doe en veel te praten met de kinderen. Eigenlijk praten we de hele dag met de kinderen en dat maakt de sfeer veel positiever. Op de beelden zal dat vast ook te zien zijn geweest.'

Suzanne Guijt

Alle leidsters voor de camera

Als eerste kinderopvangorganisatie in Nederland laat Kinderopvang Nederland haar pedagogische kwaliteit meten. Bijna 2000 pedagogisch medewerkers worden tijdens hun werk gefilmd. Waarom eigenlijk? En hoe is het om door de camera te worden gevolgd terwijl je werkt?

In de 633 groepen van de 167 kinderdagverblijforganisaties doen de bijna 2000 pedagogisch medewerkers van Kinderopvang Nederland (KN) hun werk voor de camera. Ze worden door hun eigen collega's gefilmd vanwege een groot onderzoek naar de pedagogische kwaliteit van de kinderdagverblijven van Partou, skon en Allio, de drie werkmaatschappijen van KN. Ook worden de ruimtes en inrichting geobserveerd.

'Kwaliteit vinden we ongelooflijk belangrijk', vertelt projectleider Anja de Rek. 'Het kind staat centraal; voor hem of haar willen we

het allerbeste. Hoewel we al veel aan kwaliteitsverbetering hebben gedaan door bijvoorbeeld deskundigheidsbevordering, willen we weten hoe het er nu echt voor staat.'

Onderzoek van het Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek (NCKO) leverde vorig jaar de NCKO-Kwaliteitsmonitor op, een instrument waarmee organisaties zelf de pedagogische kwaliteit van hun kinderdagverblijven kunnen meten. Deze Kwaliteitsmonitor wordt ook gebruikt bij dit grote onderzoek.

'Door ze te filmen heb ik mijn collega's nog beter leren kennen'

Bettina van der Veen (39) stond zelf niet voor de camera, maar filmde haar collega's. Ze is pedagogisch medewerker op een van de verticale groepen voor kinderen van nul tot vier jaar van Kindercentrum Winterdijkstraat (Allio) in Zwolle.

'Onze vestigingsmanager, die ik regelmatig vervang, zou collega's filmen voor het kwaliteitsonderzoek. Omdat ze krap in haar tijd zat, heb ik het van haar overgenomen. Voor mijn collega's was het misschien even vreemd dat ik het deed. Gefilmd worden voelt toch een beetje als beoordeeld worden. Maar gefilmd worden door iemand van buitenaf is denk ik nog spannender. Een naaste collega is dan toch vertrouwd. Ik filmde de interactie tussen mijn collega's en de kinderen tijdens eetmomenten en vrijspelmomenten. Tijdens het filmen viel me op dat ik vooral goede dingen zag, zoals een collega die ingreep in een situatie met twee peuters die uit verveling de puzzel van een ander kind omgoiden. Ze zag dat, ging bij ze zitten met een bal en begon die over te rollen. Ik vond dat heel goed.

Bettina van der Veen

Ze keek naar de kinderen, naar wat er op dat moment nodig was en improviseerde direct. Natuurlijk staan er ook dingen op band die misschien minder geslaagd zijn. Niet direct in de interactie met kinderen, maar wel uitspraken van collega's tegen elkaar die je op de achtergrond hoort. Het is juist goed dat die dingen er ook op staan. Je bent je blijkbaar niet altijd bewust van wat je zegt, en dat is goed om te weten. Ik vond het erg leerzaam om door een andere bril te kijken. Door het filmen heb ik sterke punten gezien en mijn collega's nog beter leren kennen.' ➤

‘Goed dat ze kwam op juist zo’n drukke dag’

Wie in de kinderopvang werkt, moet soms een duizendpoot zijn. Precies op zo’n moment werd er in de groep van Sandra Mulder (38) geobserveerd. Sandra is pedagogisch medewerker op de peuter-groep van kinderdagverblijf Pompidoe (Partou) in Amsterdam.

‘Vooraf wist ik niet dat er geobserveerd zou worden. Ik had een late dienst, kwam binnen en daar zat een student die op de groep kwam observeren. Hoewel het me overviel, denk ik niet dat ik mijn werk anders heb gedaan. Ook de kinderen deden niet anders dan anders. Ze gingen wel eens naast de student zitten, en gingen daarna weer verder met hun spel. Alleen in het contact met collega’s was ik vanwege haar aanwezigheid wat terughoudender. Onderling hebben we best wat met elkaar te bespreken. Over het werk. Maar soms praten we ook over privé-zaken. Een opmerking als ‘Wat heb jij gisteren gegeten?’ komt normaal gesproken wel eens langs. Maar tijdens de observatie heb ik dat soort dingen niet gezegd. Misschien omdat ik extra mijn best wilde doen. Ik vind ook dat dat soort opmerkingen er niet toe doen. We zijn er voor de kinderen, en dat wilde ik laten zien. Verder was het vooral een vreselijk drukke dinsdag. Zo’n dag waarop je even alleen op

de groep staat omdat je collega in een andere groep moet helpen en een kind begint te huilen als een ander net een poepbroek heeft. Ik vind het goed dat er toen juist iemand meekeek. Want zo’n vreselijk drukke dag waarop je een duizendpoot moet zijn, ook dát is de kinderopvang.’

Sandra Mulder

‘Op het kinderdagverblijf moet het geen chaos zijn, maar ook geen ongezellige situatie.’

Om de meting en de daarop volgende analyse zo objectief mogelijk te laten zijn, is het onderzoek in handen van de Universiteit van Amsterdam. Die is verantwoordelijk voor de analyse en het uiteindelijke oordeel.

‘We kijken onder meer hoe sensitief pedagogisch medewerkers zijn. Zijn ze een veilige haven voor de kinderen? Stimuleren ze de kinderen in hun eigenheid?’ vertelt onderzoeksleider Mirjam Gevers Deynoot-Schaub. ‘En bieden ze structuur? Op het kinderdagverblijf moet het geen chaos zijn, maar ook geen ongezellige, gedrilde situatie.’

Ga je voor de camera niet beter je best doen? En geeft dat dan niet een vertekend beeld? ‘Nee’, zeggen Mirjam en Anja. ‘Misschien heb je de neiging om de dingen in het begin, als

de camera net aanstaat, nét even anders te doen’, zegt Anja. ‘Maar dat lukt altijd maar even. Bijna iedereen gaat daarna over tot de orde van de dag, op zijn eigen, vertrouwde manier.’

Volgend jaar zomer is bekend hoe het met de pedagogische kwaliteit van KN, de drie werkmaatschappijen afzonderlijk en in de verschillende regio’s is gesteld, en ook alle pedagogisch medewerkers krijgen die resultaten gepresenteerd.

Als het aan Anja ligt gaan meer organisaties met de NCKO-Kwaliteitsmonitor aan de slag. ‘We willen als organisatie juist met de billen bloot, want alleen dan komen we erachter of we de kinderen die we opvangen daadwerkelijk een goede basis bieden.’ ◀